

Parmenidés

Testimonia DK 28 A

A 1 = Diogenés Laertios, Vitae philosophorum IX, 21-23

(21) Xenofanovým žákem pak byl Parmenidés, syn Pyréttův; i když Theofrastos ve svém *Výtahu (Epitomé)* říká (*Mínění přírodovědců* fr. 6a = Dox. 482,14), že poslouchal Anaximandra. Ačkoli byl posluchačem Xenofanovým, přesto ho nenásledoval. Stýkal se však, jak tvrdí Sótión, i s pýthagorejcem Ameiniou, synem Diochaitovým, mužem sice chudým, leč po všech stránkách dokonalým. Spíše následoval jeho, i když sám byl ze vznešeného a bohatého rodu. Po jeho smrti mu zřídil svatyni jako héróovi, neboť Ameiniás a nikoliv Xenofanés jej přivedl ke klidu.

Parmenidés první prohlásil Zemi za kulovitou a za ležící uprostřed. Prý jsou tyto dva prvky: oheň a země. Oheň má roli činitele, země látky.

(21) Ξενοφάνους δὲ διήκουσε Παρμενίδης Πύρητος Ἐλεάτης τοῦτον Θεόφραστος ἐν τῇ Ἐπιτομῇ (Physicorum Opin. fr. 6a, Dox. 482,14) Ἀναξιμάνδρου φησὶν ἀκοῦσαι). ὅμως δ' οὖν ἀκούσας καὶ Ξενοφάνους οὐκ ἠκολούθησεν αὐτῶι. ἐκοινώνησε δὲ καὶ Ἀμεινίαι Διοχαίτα τῶι Πυθαγορικῶι, ὡς ἔφη Σωτίων, ἀνδρὶ πένητι μὲν, καλῶι δὲ καὶ ἀγαθῶι. ὧι καὶ μᾶλλον ἠκολούθησε καὶ ἀποθανόντος ἡρώιον ἰδρύσατο γένους τε ὑπάρχων λαμπροῦ καὶ πλούτου, καὶ ὑπ' Ἀμεινίου, ἀλλ' οὐχ ὑπὸ Ξενοφάνους εἰς ἡσυχίαν προετράπη. πρῶτος δὲ οὗτος τὴν γῆν ἀπέφαινε σφαιροειδῆ καὶ ἐν μέσῳ κεῖσθαι. δύο τε εἶναι στοιχεῖα, πῦρ καὶ γῆν, καὶ τὸ μὲν δημιουργοῦ τάξιν ἔχειν, τὴν δὲ ὕλην.

(22) Zrod lidí prý nastává především díky Slunci; to [?] je však zakládáno teplem a chladem, díky nimž je veškerenstvo ustaveno. Duše a mysl (*nús*) je prý totéž, jak to připomíná i Theofrastos ve *Fyzice* [míněn je však jeho spis *Názory přírodovědců*, fr. 6a = Dox. 483,2], když probírá názory skoro všech myslitelů. Parmenidés prý rozlišil dvojí filosofii: jednu

vzhledem k pravdě (*alétheia*), jednu vzhledem k mínění (*doxa*). Proto také někde říká (B 1.28b-30):

Je nutno, abys poznal vše,
jednak klidné srdce okrouhlé Pravdy,
jednak domněnky smrtelníků, v nichž není pravdivé přesvědčení.

I on filosofuje ve verších, jako i Hésiodos, Xenofanés a Empedoklés. Za kritérium pravdy prohlásil rozum (*logos*, “důvod”), zatímco smysly nepokládal za přesné. Říká totiž (B 1.28b-30):

Ať tě ani bohatě zkušený zvyk nenutí touto cestou
stáčet nevidoucí oči i zalehlé uši a jazyk,
však rozumem rozsuzuj velice sporné rozhodnutí.

(22) γένεσίν τε ἀνθρώπων ἐξ ἡλίου πρῶτον γενέσθαι· αὐτὸν (?) δὲ ὑπάρχειν τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρόν, ἐξ ὧν τὰ πάντα συνεστάναι. καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸν νοῦν ταῦτόν εἶναι, καθὰ μέμνηται καὶ Θεόφραστος ἐν τοῖς Φυσικοῖς (fr. 6a, Dox. 483,2), πάντων σχεδὸν ἐκτιθέμενος τὰ δόγματα. δισσήν τε ἔφη τὴν φιλοσοφίαν, τὴν μὲν κατὰ ἀλήθειαν, τὴν δὲ κατὰ δόξαν. διὸ καὶ φησὶ πού (B 1.28b-30):

χρεὼ δέ σε πάντα πυθέσθαι
ἡμὲν Ἰαληθείης εὐκυκλέος ἀτρεμές ἦτορ
ἡδὲ βροτῶν δόξας, ταῖς οὐκ ἔνι πίστις ἀληθείης.

καὶ αὐτὸς δὲ διὰ ποιημάτων φιλοσοφεῖ, καθάπερ Ἰσίοδος τε καὶ Ξενοφάνης καὶ Ἰμπεδοκλῆς. κριτήριον δὲ τὸν λόγον εἶπε· τὰς τε αἰσθήσεις μὴ ἀκριβεῖς ὑπάρχειν. φησὶ γοῦν (B 1.34-36):

μηδέ σ' ἔθος πολὺπειρον ὁδὸν κατὰ τήνδε βιάσθω,
νωμᾶν ἄσκοπον ὄμμα καὶ ἠχήεσαν ἀκουήν
καὶ γλῶσσαν, κρῖναι δὲ λόγῳ πολύδηριν ἔλεγχον.

(23) Proto o něm i Timón říká (fr. 44 D.):

Parmenidova mohutná velkomyslnost, prostá všeho zdání,
ten oproti klamně představě povznesl myšlení.

Platón na něho napsal dialog *Parmenidés*, nadepsaný *O idejích*.

V mužném věku byl za 69. olympiády (504 až 501 před n. l.). Zdá se, že první zjistil, že Večernice a Jitřenka je tatáž, jak praví Favórinos v páté knize *Vzpomínek*; jiní to však připisují Pýthagorovi (viz VIII, 14 = A 40a/2). Kallimachos však tvrdí, že ona báseň není jeho. Říká se, že svým spoluobčanům dal také zákony, jak uvádí Speusippos ve spise *O filosofech*. Prý také první zavedl řeč v podobě otázek, zvanou *Achilleus*, jak udává Favorínos v *Rozmanitém vyprávění*. Byl ještě druhý Parmenidés, rétor, který napsal příručku řečnictví.

(23) διὸ καὶ περὶ αὐτοῦ φησὶν ὁ Τίμων· (fr. 44 Dox.)

Παρμενίδου τε βίην μεγαλόφρονος οὐ πολύδοξον,
ὅς ῥ' ἀπὸ φαντασίας ἀπάτης ἀνενείκατο νόσεις.

εἰς τοῦτον καὶ Πλάτων τὸν διάλογον γέγραφε Ἰακμενίδην ἔπιγράψας ἢ περὶ ἰδεῶν.

ἤκμαζε δὲ κατὰ τὴν ἐνάτην καὶ ἐξηκοστὴν ὀλυμπιάδα (-504/-501). καὶ δοκεῖ πρῶτος πεφωρακεῖναι τὸν αὐτὸν εἶναι Ἐσπερον καὶ Φωσφόρον, ὡς φησι Φαβωρίνος ἐν πέμπτῳ Ἀπομνημονευμάτων (οἱ δὲ Πυθαγόραν, cfr. DL VIII, 14). Καλλίμαχος δὲ φησι μὴ εἶναι αὐτοῦ τὸ ποίημα. λέγεται δὲ καὶ νόμους θεῖναι τοῖς πολίταις, ὡς φησι Σπεύσιππος ἐν τῷ Περὶ φιλοσόφων. καὶ πρῶτος ἐρωτῆσαι τὸν Ἀχιλλέα λόγον, ὡς Φαβωρίνος ἐν Παντοδαπῇ ἱστορίᾳ (fr. 14 FHG; III, 579). γέγονε δὲ καὶ ἕτερος Παρμενίδης, ῥήτωρ τεχνογράφος.

A 2 = Súdā, s. v. Parmenidés

Parmenidés Elejský, syn Pyrétův, filosof, byl žákem Xenofana z Kolofónu, podle Theofrasta však Anaximandra Milétského. Jeho následovníky byli Empedoklés, filosof a lékař, a Zénón Elejský. Napsal pojednání o přírodě v epických verších a něco dalšího v próze. Připomíná jej Platón (*Sofista* 237a, viz Parmenidés B 7).

Παρμενίδης Πύρητος Ἐλεάτης φιλόσοφος, μαθητὴς γεγονῶς Ξενοφάνους τοῦ Κολοφωνίου, ὡς δὲ Θεόφραστος Ἀναξιμάνδρου τοῦ Μιλησίου. αὐτοῦ δὲ διάδοχοι ἐγένοντο Ἐμπεδοκλῆς τε ὁ καὶ φιλόσοφος καὶ ἰατρὸς καὶ Ζήνων ὁ Ἐλεάτης. ἔγραψε δὲ φυσιολογίαν δι' ἐπῶν καὶ ἄλλα τινὰ καταλογάδην, ὧν μέμνηται Πλάτων (*Sophista* 237a, cfr. B 7).

A 3 = Diogenés Laertios, Vitae philosophorum II, 3

Anaximenés z Milétu, syn Praxiadũv, poslouchal Anaximandra, podle některých i Parmenida.

Ἄναξιμένης Εὐρυστράτου Μιλήσιος, ἤκουσεν Ἄναξιμάνδρου, ἔνιοι δὲ καὶ Παρμενίδου φασὶν ἀκοῦσαι αὐτόν.

A 4/1 = Iamblichos, De vita Pythagorica 166

καὶ περὶ τῶν φυσικῶν ὅσοι τινὰ μνείαν πεποιήνται, πρῶτον Ἐμπεδοκλέα καὶ Παρμενίδην τὸν Ἐλεάτην προφερόμενοι τυγχάνουσιν.

A 4/2 = Proklos, In Platonis Parmenidem I; 619, 4 (Cous. Par. 1864)

ταύτης δ' οὖν ὅπερ εἶπομεν τῆς ἐορτῆς οὐσης ἀφίκοντο Παρμενίδης καὶ Ζήνων Ἀθήναζε, διδάσκαλος μὲν ὁ Παρμενίδης ὢν μαθητῆς δ' ὁ Ζήνων, Ἐλεᾶται δ' ἄμφω καὶ οὐ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦ Πυθαγορικοῦ διδασκαλείου μεταλαβόντε, καθάπερ πού καὶ Νικόμαχος ἰστόρησεν.

A 4/3 = Fótiος, Bibliotheca, c. 249; 439a 36

Zénón a Parmenidés z Eleje: I Tito byli [následovníci] rýthagorejské cesty.

Ζήνωνα καὶ Παρμενίδην τοὺς Ἐλεάτας· καὶ οὗτοι δὲ τῆς Πυθαγορείου ἦσαν διατριβῆς.

A 5/1 = Platón, Theaetetus 183e

Parmenidés se mi zdá být, jak praví Homér, „úctyhodný“ a zároveň „strašný“. Setkal jsem se s ním totiž, když jsem byl velice mladý a on velmi starý, a ukázalo se mi, že má jakousi hloubku, po všech stránkách ušlechtilou.

Παρμενίδης δέ μοι φαίνεται τὸ τοῦ Ὀμήρου αἰδοῖός τέ μοι εἶναι ἅμα δεινός τε· συμπροσέμειξα γὰρ δὴ τῶι ἀνδρὶ πάνυ νέος πάνυ πρεσβύτη καὶ μοι ἐφάνη βάθος τι ἔχειν παντάπασι γενναῖον.

A 5 /2 = Platón, Sophista 217c

... nebo prostřednictvím otázek, jak to kdysi dělal i Parmenidés a vyvozoval řečmi velmi krásné věci; byl jsem tehdy u toho, já byl mladý, zatímco on byl už velice starý.

δι' ἐρωτήσεων, οἷόν ποτε καὶ Παρμενίδῃ χρωμένωι καὶ διεξιόντι λόγους παγκάλους παρεγενόμην ἐγὼ νέος ὦν ἐκείνου μάλα δὴ τότε ὄντος πρεσβύτου.

A 5 /3 = Platón, Parmenides 127a-c

Antifón pak říkal, že podle Pythodóra vyprávění kdysi Zénón a Parmenidés přišli na Velké Panathénaie. Parmenidés byl tehdy už dost starý, silně šedivý, avšak krásného a ušlechtilého vzezření. Zénónovi tehdy bylo ke čtyřiceti, byl štíhlý a sličný a říkalo se o něm, že býval Parmenidovým miláčkem. Ubytovali se prý u Pythodóra, v Kerameiku za hradbami. Tam přišel Sókratés a s ním mnoho jiných, kteří chtěli slyšet čtení Zénónových spisů - tehdy byly totiž poprvé předneseny. Sókratés byl tehdy ještě velmi mladý.

ἔφη δὲ δὴ ὁ Ἀντιφῶν λέγειν τὸν Πυθόδωρον ὅτι ἀφίκοιντό ποτε εἰς Παναθήναια τὰ μεγάλα Ζήνων τε καὶ Παρμενίδης· τὸν μὲν οὖν Παρμενίδην εὖ μάλα δὴ πρεσβύτην εἶναι σφόδρα πολιόν, καλὸν δὲ κάγαθὸν τὴν ὄψιν περὶ ἔτη μάλιστα πέντε καὶ ἑξήκοντα· Ζήνωνα δὲ ἐγγὺς ἐτῶν τετραράκοντα τότε εἶναι, εὐμήκη δὲ καὶ χαρίεντα ἰδεῖν· καὶ λέγεσθαι αὐτὸν παιδικὰ τοῦ Παρμενίδου γεγονέναι. καταλύειν δὲ αὐτοὺς ἔφη παρὰ τῷ Πυθοδώρῳ ἐκτὸς τείχους ἐν Κεραμεικῷ· οἱ δὴ καὶ ἀφικέσθαι τὸν τε Σωκράτη καὶ ἄλλους τινὰς μετ' αὐτοῦ πολλούς, ἐπιθυμοῦντας ἀκοῦσαι τῶν τοῦ Ζήνωνος γραμμάτων· τότε γὰρ αὐτὰ πρῶτον ὑπ' ἐκείνων κομισθῆναι· Σωκράτη δὲ εἶναι τότε σφόδρα νέον.

A 5 /4 = Athénaios, Deipnosophistae XI; 505f = XI, 113 Kaibel (= Zénón A 11 /2)

Παρμενίδῃ μὲν γὰρ καὶ ἐλθεῖν εἰς λόγους τὸν τοῦ Πλάτωνος Σωκράτην μόλις ἢ ἡλικία συγχωρεῖ, οὐχ ὡς καὶ τοιούτους εἰπεῖν ἢ ἀκοῦσαι λόγους. τὸ δὲ πάντων σχετλιώτατον καὶ [ψευδέστατον] τὸ εἰπεῖν οὐδεμιᾶς κατεπειγούσης χρείας ὅτι παιδικὰ γεγονότι τοῦ Παρμενίδου Ζήνων ὁ πολίτης αὐτοῦ.

A 5/4 cfr = Macrobius, Sat. I,1,5

Vždyť Parmenidés je o tolik starší než Sókratés, že Sókratovo dětství sotva spadá do Parmenidova stáří, a přeci spolu rozmlouvají o mnoha závažných věcech.

A 5/5 = Diogenés Laertios, Vitae philosophorum IX, 25

Zénón Elejský. Apollodóros o něm v *Kronikách* říká, že co do původu sice byl synem Teleutagora, ale že ho [Parmenidés, syn Pyréttův] přijal za vlastního. O něm a o Melissovi říká Tímón toto: (...)

Tento Zénón poslouchal Parmenida a byl jeho miláčkem.

Ζήνων Ἐλεάτης. τοῦτον Ἀπολλόδωρος φησιν εἶναι ἐν Χρονικοῖς (FGrH 244 F 30a) {Πύρητος τὸν δὲ Παρμενίδην} φύσει μὲν Τελευταγόρου, θέσει δὲ Παρμενίδου [τὸν δὲ Παρμενίδην Πύρητος]. περὶ τούτου καὶ Μελίσσου Τίμων φησὶ ταῦτα (PPF 9 B 45): (...)

Ὁ δὴ Ζήνων διακῆκοε Παρμενίδου καὶ γέγονεν αὐτοῦ παιδικά.

A 6 = Aristotelés, *Metaphysica* I, 5; 986b22

Říká se totiž, že Parmenidés byl jeho [Xenofanovým] žákem.

ὁ γὰρ Παρμενίδης τούτου λέγεται γενέσθαι μαθητής.

A 7/1 = Alexandros, *In Metaphysica* (ad I, 3; 984b3); p. 31, 7 Hayd.

περὶ Παρμενίδου καὶ τῆς δόξης αὐτοῦ καὶ Θεόφραστος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ τῶν φυσικῶν (fr. 6; Dox. 482, 5) οὕτως λέγει· τούτῳ δὲ ἐπιγενόμενος Παρμενίδης Πύρητος ὁ Ἐλεάτης (λέγει δὲ [καὶ] Ξενοφάνην) „ἐπ’ ἀμφοτέρας ἦλθε τὰς ὁδοὺς. καὶ γὰρ ὡς αἰδίον ἐστὶ τὸ πᾶν ἀποφαίνεται καὶ γένεσιν ἀποδιδόναι πειρᾶται τῶν ὄντων, οὐχ ὁμοίως περὶ ἀμφοτέρων δοξάζων, ἀλλὰ κατ’ ἀλήθειαν μὲν ἐν τῷ πᾶν καὶ ἀγένητον καὶ σφαιροειδὲς ὑπολαμβάνων, κατὰ δόξαν δὲ τῶν πολλῶν εἰς τὸ γένεσιν ἀποδοῦναι τῶν φαινομένων δύο ποιῶν τὰς ἀρχάς, πῦρ καὶ γῆν, τὸ μὲν ὡς ὕλην τὸ δὲ ὡς αἴτιον καὶ ποιῶν.“

A 7/2 = Simplikios, In Physica 22, 27

Xenofanés z Kolofónu byl učitelem Parmenida.

Ξενοφάνην τὸν Κολοφώνιον, τὸν Παρμενίδου διδάσκαλον.

A 8 = Simplikios, In Physica 28, 4 (= Theophrastos, *Physicorum Opiniones* fr. 8. = Dox. 483, 11)

Λεύκιππος δὲ ὁ Ἐλεάτης ἢ Μιλήσιος (ἀμφοτέρως γὰρ λέγεται περὶ αὐτοῦ) κοινωθήσας Παρμενίδῃ τῆς φιλοσοφίας οὐ τὴν αὐτὴν ἐβάδισε Παρμενίδῃ καὶ Ξενοφάνει περὶ τῶν ὄντων ὁδόν, ἀλλ' ὡς δοκεῖ τὴν ἐναντίαν. ἐκείνων γὰρ ἓν καὶ ἀκίνητον καὶ ἀγένητον καὶ πεπερασμένον ποιούντων τὸ πᾶν καὶ τὸ μὴ ὄν μηδὲ ζητεῖν συγχωρούντων οὗτος ἄπειρα καὶ αἰεὶ κινούμενα ὑπέθετο στοιχεῖα τὰς ἀτόμους.

A 9 = Diogenés Laertios, *Vitae philosophorum* VIII, 55

Theophrastos však tvrdí (Dox. 477), že [Empedoklés] horlil pro Parmenida, a že ho ve svých básních napodoboval. Také on totiž vydal řeč o přirozenosti v epických verších.

ὁ δὲ Θεόφραστος (*Physicorum Opiniones* fr. 3 = Dox. 477) Παρμενίδου φησὶ ζηλωτὴν αὐτὸν [Empedoklés] γενέσθαι καὶ μιμητὴν ἐν τοῖς ποιήμασιν· καὶ γὰρ ἐκεῖνον ἐν ἔπεσι τὸν περὶ φύσεως ἐξενεγκεῖν λόγον.

A 10 = Simplikios, In Physica 25, 19

Empedoklés z Akragantu nebyl o mnoho starší než Anaxagorás, byl však horlivým stoupencem Parmenida a ještě více rýthagorejců.

Ἐμπεδοκλῆς ὁ Ἀκραγαντῖνος οὐ πολὺ κατόπιν τοῦ Ἀναξαγόρου γεγονώς, Παρμενίδου δὲ ζηλωτῆς καὶ πλησιαστῆς καὶ ἔτι μᾶλλον τῶν Πυθαγορείων.

A 11 = Eusebios, Chron. Hieron.

Ἐμπεδοκλῆς καὶ Παρμενίδης φυσικοὶ φιλόσοφοι ἐγνωρίζοντο τότε καὶ Δημόκριτος Ἀβδηρίτης φυσικὸς φιλόσοφος ἐγνωρίζετο καὶ Ἐμπεδοκλῆς ὁ Ἀκραγαντῖνος Ζήνων τε καὶ Παρμενίδης οἱ φιλόσοφοι καὶ Ἴπποκράτης Κῶιος.

A 12 /1 = Strabón, Geographica VI, 1; p. 252

... další záliv a v něm město Hyelé, které založili Fókajští, jiní je však nazývají Elé, podle pramene, nyní Elea. Z něj vzešli Parmenidés a Zénón, mužové pýthagorejští. Myslím, že i díky nim mělo už dávno dobrou ústavu.

κάμψαντι δ' ἄλλος συνεχῆς κόλπος, ἐν ᾧ πόλις, ἦν οἱ μὲν κτίσαντες Φωκαιεῖς Ὑέλην, οἱ δὲ Ἕλην ἀπὸ κρήνης τινός, οἱ δὲ νῦν Ἑλέαν ὀνομάζουσιν, ἐξ ἧς Παρμενίδης καὶ Ζήνων ἐγένοντο ἄνδρες Πυθαγόρειοι. δοκεῖ δέ μοι καὶ δι' ἐκείνους καὶ ἔτι πρότερον εὐνομηθῆναι (cfr. A 1).

A 12 /2 = Plútarchos, Adversus Colotem 32; 1126a

Παρμενίδης δὲ τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα διεκόσμησε νόμοις ἀρίστοις, ὥστε τὰς ἀρχὰς καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἐξορκοῦν τοὺς πολίτας ἐμμενεῖν τοῖς Παρμενίδου νόμοις.

A 13 = Diogenés Laertios, Vitae philosophorum I, 16

Některí zanechali jenom jeden spis: Melissos, Parmenidés, Anaxagorás.

οἱ δὲ [κατέλιπον] ἀνὰ ἓν σύγγραμμα· Μέλισσος, Παρμενίδης, Ἀναξαγόρας.

A 14 = Simplikios, In De caelo 556, 25

ἢ ὅτι Περὶ φύσεως ἐπέγραψον τὰ συγγράμματα καὶ Μέλισσος καὶ Παρμενίδης ... καὶ μέντοι οὐ περὶ τῶν ὑπὲρ φύσιν μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν φυσικῶν ἐν αὐτοῖς τοῖς συγγράμμασι διελέγοντο καὶ διὰ τοῦτο ἴσως οὐ παρητιοῦντο Περὶ φύσεως ἐπιγράφειν.

A 15 = Plútarchos, Quomodo adolescens poetas audire debeat 2; 16c11

τὰ δ' Ἐμπεδοκλέους ἔπη καὶ Παρμενίδου καὶ Θηριακὰ Νικάνδρου καὶ Γνωμολογίαι Θεόγνιδος λόγοι εἰσὶ κεχρημένοι παρὰ ποιητικῆς ὥσπερ ὄχημα τὸν ὄγκον καὶ τὸ μέτρον, ἵνα τὸ πεζὸν διαφύγῃσιν.

A 16 = Plútarchos, De audiendo 13; 45a

μέμψαιτο δ' ἂν τις Ἀρχιλόχου μὲν τὴν ὑπόθεσιν, Παρμενίδου δὲ τὴν στιχοποιίαν, Φωκυλίδου δὲ τὴν εὐτέλειαν, Εὐριπίδου δὲ τὴν λαλιάν, Σοφοκλέους δὲ τὴν ἀνωμαλίαν.

A 17 = Proklos, In Timaeum commentaria I; 345,12 Diehl

ὁ δὲ γε Παρμενίδης καίτοι διὰ ποιήσιν ἀσαφῆς ὢν ὅμως καὶ αὐτὸς ταῦτα ἐνδεικνύμενός φησιν.

A 18 = Proklos, In Parmenidem I; 665, 17

αὐτὸς ὁ Παρμενίδης ἐν τῇ ποιήσει καίτοι δι' αὐτὸ δῆπου τὸ ποιητικὸν εἶδος χρῆσθαι μεταφοραῖς ὀνομάτων καὶ σχήμασι καὶ τροπαῖς ὀφείλων ὅμως τὸ ἀκαλλώπιστον καὶ ἰσχνὸν καὶ καθαρὸν εἶδος τῆς ἀπαγγελίας ἠσπάσατο. δηλοῖ δὲ τοῦτο ἐν τοῖς τοιούτοις καὶ πᾶν ὅ τι ἄλλο τοιοῦτον ὥστε μᾶλλον πεζὸν εἶναι δοκεῖν ἢ ποιητικὸν [τὸν] λόγον.

A 19 = Simplikios, In Physica 36, 25

ἐπειδὴ δὲ καὶ Ἀριστοτέλους ἐλέγχοντος ἀκουσόμεθα τὰς τῶν προτέρων φιλοσόφων δόξας καὶ πρὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ὁ Πλάτων τοῦτο φαίνεται ποιῶν καὶ πρὸ ἀμφοῖν ὅ τε Παρμενίδης καὶ Ξενοφάνης, ἰστέον ὅτι τῶν ἐπιπολαιότερον

ἀκρωμένων οὔτοι κηδόμενοι τὸ φαινόμενον ἄτοπον ἐν τοῖς λόγοις αὐτῶν
διελέγχουσιν, αἰνιγματωδῶς εἰωθότων τῶν παλαιῶν τὰς ἑαυτῶν ἀποφαίνεσθαι
γνώμας.

A 20 /1 = Simplikios, In Physica 146, 29

εἰ δ' ἑὺκύκλου σφαίρης ἐναλίγκιον ὄγκωι τὸ ἐν ὄν φησι (B 8. 43), μὴ θαυμάσις·
διὰ γὰρ τὴν ποιήσιν καὶ μυθικοῦ τινος παράπτεται πλάσματος. τί οὖν διέφερε
τοῦτο εἰπεῖν ἢ ὡς Ὀρφεὺς (fr. 70, 2 Kern) εἶπεν ὠεὸν ἀργύφειον;

A 20 /2 = Menander, Rhet. I, 2, 2

φυσικοὶ [sc. ὕμνοι] δὲ ὁποῖους οἱ περὶ Παρμενίδην καὶ Ἐμπεδοκλέα ἐποίησαν (cfr.
Empedoklés A 23).

A 20 /3 = Menander, Rhet. I, 5, 2; 337 D.A.Russell-N.G.Wilson

εἰσὶν δὲ τοιοῦτοι, ὅταν Ἀπόλλωνος ὕμνον λέγοντες ἥλιον αὐτὸν εἶναι φάσκωμεν
καὶ περὶ τοῦ ἡλίου τῆς φύσεως διαλεγώμεθα καὶ περὶ Ἥρας ὅτι ἀήρ, καὶ Ζεὺς τὸ
θερμόν· οἱ γὰρ τοιοῦτοι ὕμνοι φυσιολογικοί. καὶ χρῶνται δὲ τῷ τοιούτῳ τρόπῳ
Παρμενίδης τε καὶ Ἐμπεδοκλῆς ἀκριβῶς ... Παρμενίδης μὲν γὰρ καὶ
Ἐμπεδοκλῆς ἐξηγοῦνται, Πλάτων δὲ ἐν βραχυτάτοις ἀναμιμνήσκει.

A 21 /1 = Simplikios, In Physica 144, 25

καὶ εἴ τῳ μὴ δοκῶ γλίσχρος, ἡδέως ἂν τὰ περὶ τοῦ ἐνός ὄντος ἔπη τοῦ
Παρμενίδου μηδὲ πολλὰ ὄντα τοῖσδε τοῖς ὑπομνήμασι παραγράψαιμι διὰ τε τὴν
πίστιν τῶν ὑπ' ἐμοῦ λεγομένων καὶ διὰ τὴν σπάνιν τοῦ Παρμενιδείου
συγγράμματος.

A 21 /2 = Filoponos, In Physica 65, 23 Vit.

φασὶ δὲ γεγράφθαι αὐτῷ ἰδίῳ βιβλίον πρὸς τὴν Παρμενίδου δόξαν.

A 22 = Pseudo-Plútarchos, Stromata 5 (= Eusebios, Praeparatio Evangelica I, 8, 5 = Dox. 580)

Parmenidés Elejský, druh Xenofana, (...)

Παρμενίδης δὲ ὁ Ἐλεάτης, ἑταῖρος Ξενοφάνους, ἅμα μὲν καὶ τῶν τούτου δοξῶν ἀντεποιήσατο, ἅμα δὲ καὶ τὴν ἐναντίαν ἐνεχείρησεν στάσιν. αἰδίων μὲν γὰρ τὸ πᾶν καὶ ἀκίνητον ἀποφαίνεται [καὶ] κατὰ τὴν τῶν πραγμάτων ἀλήθειαν· εἶναι γὰρ αὐτὸ ἴδιον μόνον μόνον γενέσθαι τε .. ἀγέννητον' (B 8. 4). γένεσιν δὲ τῶν καθ' ὑπόληψιν ψευδῆ δοκούντων εἶναι. καὶ τὰς αἰσθήσεις ἐκβάλλει ἐκ τῆς ἀληθείας. φησὶ δὲ ὅτι εἴ τι παρὰ τὸ ὄν ὑπάρχει, τοῦτο οὐκ ἔστιν ὄν· τὸ δὲ μὴ ὄν ἐν τοῖς ὅλοις οὐκ ἔστιν. οὕτως οὖν τὸ ὄν ἀγέννητον ἀπολείπει·

Řiká, že Země vznikla ze stékajícího hustého.

λέγει δὲ τὴν γῆν τοῦ πυκνοῦ καταρρυνέντος [ἀέρος] γεγονέναι.

A 23 = Hippolytos, Refutatio I, 11 (Dox. 564)

(1) καὶ γὰρ καὶ Παρμενίδης ἐν μὲν τὸ πᾶν ὑποτίθεται αἰδίων τε καὶ ἀγέννητον καὶ σφαιροειδές οὐδ' αὐτὸς ἐκφεύγων τὴν τῶν πολλῶν δόξαν πῦρ λέγων καὶ γῆν τὰς τοῦ παντὸς ἀρχάς, τὴν μὲν γῆν ὡς ὕλην τὸ δὲ πῦρ ὡς αἴτιον καὶ ποιῶν. τὸν κόσμον ἔφη φθειρεσθαι, ὧι δὲ τρόπῳ, οὐκ εἶπεν.

(2) ὁ αὐτὸς δὲ εἶπεν αἰδίων εἶναι τὸ πᾶν καὶ οὐ γενόμενον καὶ σφαιροειδές καὶ ὅμοιον, οὐκ ἔχον δὲ τόπον ἐν ἑαυτῷ, καὶ ἀκίνητον καὶ πεπερασμένον.

A 24 /1 = Aristotelés, Metaphysica I, 5; 986b18 (= Melissos A 11 /2)

Zdá se totiž, že Parmenidés chápe jedno pojmově (co do slova, *kata ton logon*), zatímco Melissos látkově. Proto také jeden říká, že je omezené (*peperasmemon*), zatímco druhý, že je neomezené (*apeiron*).

Παρμενίδης μὲν γὰρ ἔοικε τοῦ κατὰ τὸν λόγον ἐνὸς ἄπτεσθαι, Μελισσος δὲ τοῦ κατὰ τὴν ὕλην (διὸ καὶ ὁ μὲν πεπερασμένον ὁ δ' ἄπειρόν φησιν εἶναι αὐτό)·

A 24 /2 = Aristotelés, *Metaphysica* I, 5; 986b27

Parmenidés však, jak se zdá, mluví spíše jako vidoucí. Protože má za náležité, že vedle jsoucna není žádné nejsoucno, domnívá se, že jsoucno je nutně jedno a není nic kromě něj, což jsme důkladněji probrali v knihách o přírodě (*Physica* I, 3). Předpokládá jedno z hlediska řeči (*kata ton logon*), když však je nucen následovat jevy, pak předpokládá mnohost z hlediska vnímání. Tak opět uznává dvě příčiny a dva principy, teplo a chlad, které nazývá oheň a země. Z nich pak teplo přiřazuje ke jsoucnu, zatímco chlad k nejsoucnu.

Παρμενίδης δὲ μᾶλλον βλέπων ἔοικέ που λέγειν. παρὰ γὰρ τὸ ὄν τὸ μὴ ὄν οὐδὲν ἀξιῶν εἶναι, ἐξ ἀνάγκης ἔν οἴεται εἶναι τὸ ὄν καὶ ἄλλο οὐδὲν (περὶ οὗ σαφέστερον ἐν τοῖς περὶ φύσεως εἰρήκαμεν), ἀναγκαζόμενος δ' ἀκολουθεῖν τοῖς φαινομένοις καὶ τὸ ἐν μὲν κατὰ τὸν λόγον, πλείω δὲ κατὰ τὴν αἴσθησιν ὑπολαμβάνων εἶναι, δύο τὰς αἰτίας καὶ δύο τὰς ἀρχὰς πάλιν τίθησι, θερμὸν καὶ ψυχρὸν, οἷον πῦρ καὶ γῆν λέγων. τούτων δὲ κατὰ μὲν τὸ ὄν τὸ θερμὸν τάττει, θάτερον δὲ κατὰ τὸ μὴ ὄν.

Cfr. Alexandros, In *Metaphysica* 45, 2

ἱστορεῖ δὲ Παρμενίδου καὶ τὴν διττὴν δόξαν, ὅς ἀναγκαζόμενος καὶ τοῖς φαινομένοις ἀκολουθεῖν ἐν μὲν κατὰ λόγον καὶ τὴν ἀλήθειαν ἔλεγε τὸ ὄν εἶναι, πλείω δὲ κατὰ τὴν αἴσθησιν.

A 24 /3 = Aristotelés, *Metaphysica* IV, 5; 1010a1

[Anaxagorás a Homér] sice pátrali po pravdě jsoucnen, avšak za jsoucna pokládali pouze ta, která jsou smyslově vnímatelná.

περὶ τῶν ὄντων μὲν τὴν ἀλήθειαν ἐσκόπουν, τὰ δ' ὄντα ὑπέλαβον εἶναι τὰ αἰσθητὰ μόνον.

A 25 /1 = Aristotelés, *De caelo* III, 1; 298b14

Jedni z nich totiž vznik i zánik zcela odmítali. Například Melissos a Parmenidés říkali, že nic ze jsoucnen nevzniká ani nezaniká, ale že se nám to pouze tak zdá. I když mnohé věci sice řekli

správně, přesto není správné tvrdit, že mluví jako fyzikové, neboť bytí nezrozených a nepohyblivých jsoucnen přísluší spíše jiné a přednější nauce. Přesto však nepředpokládali, že by bylo něco jiného než jsoucnost (*úsia*) vnímatelných věcí, avšak jako první mysleli takové přirozenosti, které jsou čímsi jako poznání nebo rozvaha, a náležité výpovědi o nich přenesli na ony smyslově vnímatelné věci.

οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ὅλως ἀνεῖλον γένεσιν καὶ φθορὰν· οὐθὲν γὰρ οὔτε γίγνεσθαι φασιν οὔτε φθείρεσθαι τῶν ὄντων, ἀλλὰ μόνον δοκεῖν ἡμῖν, οἷον οἱ περὶ Μέλισσόν τε καὶ Παρμενίδην, οὓς εἰ καὶ τᾶλλα λέγουσι καλῶς, ἀλλ' οὐ φυσικῶς γε δεῖ νομίσει λέγειν· τὸ γὰρ εἶναι ἅττα τῶν ὄντων ἀγένητα καὶ ὅλως ἀκίνητα μᾶλλον ἐστὶν ἑτέρας καὶ προτέρας ἢ τῆς φυσικῆς σκέψεως. ἐκεῖνοι δὲ διὰ τὸ μηδὲν μὲν ἄλλο παρὰ τὴν τῶν αἰσθητῶν οὐσίαν ὑπολαμβάνειν εἶναι, τοιαύτας δὲ τινὰς νοῆσαι πρῶτοι φύσεις, εἴπερ ἔσται τις γνῶσις ἢ φρόνησις, οὕτω μετήνεγκαν ἐπὶ ταῦτα τοὺς ἐκεῖθεν λόγους.

A 25 /2 = Aristotelés, De generatione et corruptione I, 8; 325a13

ἐκ μὲν οὖν τούτων τῶν λόγων ὑπερβάντες τὴν αἴσθησιν καὶ παριδόντες αὐτὴν ὡς τῷ λόγῳ δέον ἀκολουθεῖν ἓν καὶ ἀκίνητον τὸ πᾶν εἶναι φασὶ καὶ ἄπειρον ἔνιοι· τὸ γὰρ πέρας περαίνειν ἂν πρὸς τὸ κενόν. οἱ μὲν οὖν οὕτως καὶ διὰ ταύτας τὰς αἰτίας ἀπεφήναντο περὶ τῆς ἀληθείας. ἔτι δὲ ἐπὶ μὲν τῶν λόγων δοκεῖ ταῦτα συμβαίνειν, ἐπὶ δὲ τῶν πραγμάτων μανίαι παραπλήσιον εἶναι τὸ δοξάζειν οὕτως.

A 25 /2cfr = Filoponos, In De generatione 157, 27

μέμφεται τοὺς περὶ Παρμενίδην, ὅτι ἐνόμισαν τῇ μὲν ἐναργεῖαι τῶν πραγμάτων μὴ δεῖν ὅλως προσέχειν, μόνῃ δὲ τῇ τῶν λόγων ἀκολουθίαι.

A 26 /1 = Platón, Theaetetus 181a

... avšak bude-li se zdát, že pravdivěji mluví spíše ti, kteří veškerenstvo zastavují, utečeme se k nim, pryč od těch, kteří hýbají věcmi nepohyblivými.

ἐὰν δὲ οἱ τοῦ ὅλου στασιῶται ἀληθέστερα λέγειν δοκῶσι, φευξόμεθα παρ' αὐτούς ἀπ' αὐτῶν τὰ ἀκίνητα κινούντων.

A 26 /2 = Sextos Empeirikos, Adversus mathematicos X, 46

... že [pohyb] ani není, tvrdí Parmenidés, Melissos a jejich stoupenci, které Aristotelés nazval „zastavovatelé a nepřirodní“. „Zastavovatelé“ podle klidu (*stasis*, stání), „nepřirodní“ proto, že přirozenost je principem pohybu ...

μη εἶναι δὲ [τὴν κίνησιν] οἱ περὶ Παρμενίδην καὶ Μέλισσον, οὓς ὁ Ἀριστοτέλης ἵστασιώτας τε καὶ ἀφυσικούς ἔκκληκεν, στασιώτας μὲν ἀπὸ τῆς στάσεως, ἀφυσικούς δὲ ὅτι ἀρχὴ κινήσεως ἐστὶν ἡ φύσις, ἣν ἀνεῖλον φάμενοι μηδὲν κινεῖσθαι.

A 27 = Aristotelés, Physica III, 6; 207a9

Mimo co nic není, jest úplné a celistvé, neboť tak definujeme celek (*to holon*) - jako to, čemu nic nechybí - třeba celý člověk nebo skříň. Jako je tomu však pokaždé jednotlivě, tak je tomu i v nejvlastnějším smyslu: celek je to, vně čeho není nic. Čemu však schází něco, co je vně, to není vše, ať by chybělo cokoliv. Celé a dokonalé (*teleion*) je však buď zcela totéž, nebo je aspoň příbuzné povahy. Dokonalé však není nic, co nemá konec (*telos*), konec je mez (*peras*). Proto je třeba vzít v úvahu, že Parmenidés to řekl lépe než Melissos. Ten totiž tvrdí, že celek je bezmezný, Parmenidés však, že celek je vymezen (B 8. 44): „Od středu všude je stejné.“

... οὕτω γὰρ ὀριζόμεθα τὸ ὅλον, οὐ μηθὲν ἄπειστιν οἷον ἄνθρωπον ὅλον ἢ κιβωτόν. ὥσπερ δὲ τὸ καθ' ἕκαστον οὕτω καὶ τὸ κυρίως οἷον τὸ ὅλον οὐ μηδὲν ἐστὶν ἔξω· οὐ δ' ἐστὶν ἀπουσία ἔξω, οὐ πᾶν ὅ τι ἂν ἀπῆι. ὅλον δὲ καὶ τέλειον ἢ τὸ αὐτὸ πάμπαν ἢ σύνεγγυς τὴν φύσιν ἐστίν. τέλειον δ' οὐδὲν μὴ ἔχον τέλος· τὸ δὲ τέλος πέρας. διὸ βέλτιον οἰητέον Παρμενίδην Μελίσσου εἰρηκέναι· ὁ μὲν γὰρ τὸ ἄπειρον ὅλον φησίν, ὁ δὲ τὸ ὅλον πεπεράνθαι ἠμεσσοθέν ἰσοπαλές (B 8. 44).

A 28 = Simplicios, In Physica 115, 11

τὸν Παρμενίδου λόγον, ὡς ὁ Ἀλέξανδρος ἱστορεῖ, ὁ μὲν Θεόφραστος οὕτως ἐκτίθεται ἐν τῷ πρώτῳ τῆς Φυσικῆς ἱστορίας (Phys. Op. 7; Dox. 483) 'τὸ παρὰ τὸ ὄν οὐκ ὄν· τὸ οὐκ ὄν οὐδέν· ἐν ἄρα τὸ ὄν', Εὐδημος δὲ οὕτως 'τὸ παρὰ τὸ ὄν οὐκ ὄν, ἀλλὰ καὶ μοναχῶς λέγεται τὸ ὄν· ἐν ἄρα τὸ ὄν'. τοῦτο δὲ εἰ μὲν ἀλλαχοῦ που γέγραφεν οὕτως σαφῶς Εὐδημος, οὐκ ἔχω λέγειν· ἐν δὲ τοῖς Φυσικοῖς (fr. 11 Sp.) περὶ Παρμενίδου τάδε γράφει, ἐξ ὧν ἴσως συναγαγεῖν τὸ εἰρημένον δυνατόν· 'Παρμενίδης δὲ οὐ φαίνεται δεικνύειν ὅτι ἐν τὸ ὄν, οὐδὲ εἴ τις αὐτῷ συγχωρήσειε μοναχῶς λέγεσθαι τὸ ὄν, εἰ μὴ τὸ ἐν τῷ τί κατηγορούμενον ἐκάστου ὥσπερ τῶν ἀνθρώπων ὁ ἄνθρωπος. καὶ ἀποδιδομένων τῶν λόγων καθ' ἕκαστον ἐνυπάρξει ὁ τοῦ ὄντος λόγος ἐν ἅπασιν εἷς καὶ ὁ αὐτὸς ὥσπερ καὶ ὁ τοῦ ζώου ἐν τοῖς ζώοις. ὥσπερ δὲ εἰ πάντα εἶη τὰ ὄντα καλὰ καὶ μηθὲν εἶη λαβεῖν ὃ οὐκ ἔστι καλόν, καλὰ μὲν ἔσται πάντα, οὐ μὴν ἐν γε τὸ καλὸν ἀλλὰ πολλὰ (τὸ μὲν γὰρ χρῶμα καλὸν ἔσται τὸ δὲ ἐπιτήδευμα τὸ δὲ ὀτιδήποτε), οὕτω δὴ καὶ ὄντα μὲν πάντα ἔσται, ἀλλ' οὐχ ἐν οὐδὲ τὸ αὐτό· ἕτερον μὲν γὰρ τὸ ὕδωρ, ἄλλο δὲ τὸ πῦρ. Παρμενίδου μὲν οὖν [οὐκ ἂν] ἀγασθῆι τις ἀναξιόπιστοις ἀκολουθήσαντος λόγοις καὶ ὑπὸ τοιούτων ἀπατηθέντος, ἃ οὐπω τότε διεσαφεῖτο (οὔτε γὰρ τὸ πολλαχῶς ἔλεγεν οὐδεὶς, ἀλλὰ Πλάτων πρῶτος τὸ δισσὸν εἰσήγαγεν, οὔτε τὸ καθ' αὐτὸ καὶ κατὰ συμβεβηκός)· φαίνεται τε ὑπὸ τούτων διαψευσθῆναι. ταῦτα δὲ ἐκ τῶν λόγων καὶ ἐκ τῶν ἀντιλογιῶν ἐθεωρήθη καὶ τὸ συλλογίζεσθαι· οὐ γὰρ συνεχωρεῖτο, εἰ μὴ φαίνοιτο ἀναγκαῖον. οἱ δὲ πρότερον ἀναποδείκτως ἀπεφαίνοντο.'

A 29 = Áetios I, 24, 1 (Dox. 320)

Parmenidés a Melissos vyloučili vznik a zánik, proto tvrdí, že veškerenstvo je nehybné.

Παρμενίδης καὶ Μέλισσος ἀνήρουν γένεσιν καὶ φθορὰν διὰ τὸ νομίζειν τὸ πᾶν ἀκίνητον.

A 30 = Ammónios, In Aristotelis de interpretatione 133, 16 Busse

πρῶτον μὲν γάρ, ὡς ὁ Τίμαιος (27c) ἡμᾶς ἐδίδαξε καὶ αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης θεολογῶν ἀποφαίνεται καὶ πρὸ τούτων ὁ Παρμενίδης, οὐχ ὁ παρὰ Πλάτωνι μόνον (p. 137a), ἀλλὰ καὶ ὁ ἐν τοῖς οἰκείοις ἔπεσιν, οὐδὲν ἐστὶ παρὰ τοῖς θεοῖς οὔτε παρεληλυθὸς οὔτε μέλλον, εἴ γε τούτων μὲν ἑκάτερον οὐκ ὄν, τὸ μὲν οὐκέτι τὸ δὲ οὔπω, καὶ τὸ μὲν μεταβεβληκὸς τὸ δὲ πεφυκὸς μεταβάλλειν, τὰ δὲ τοιαῦτα τοῖς ὄντως οὔσι καὶ μεταβολὴν οὐδὲ κατ' ἐπίνοιαν ἐπιδεχομένους προσαρμόττειν ἀμήχανον.

A 31 = Áetios I, 7, 26 (Dox. 303)

Parmenidés [říká, že bůh je] nehybný a vymezený tvarem koule.

Παρμενίδης τὸ ἀκίνητον καὶ πεπερασμένον σφαιροειδές [θεὸν εἶναι].

A 32 = Áetios I, 25, 3 (Dox. 321)

Parmenidés a Démokritos [tvrdí], že vše [se děje] podle nutnosti. Totéž pak je osud, spravedlnost, prozřetelnost a uspořádání [vznik?] světa.

Παρμενίδης καὶ Δημόκριτος πάντα κατ' ἀνάγκην· τὴν αὐτὴν δὲ εἶναι εἴμαρμένην καὶ δίκην καὶ πρόνοιαν καὶ κοσμοποιόν.

A 33 = Kléméns Alexandrijský, Protrepticus 64, 2

Parmenidés Elejský pak jako bohy představil oheň a zemi.

Παρμενίδης δὲ ὁ Ἐλεάτης θεοὺς εἰσηγήσατο πῦρ καὶ γῆν.

A 34 /1 = Plútarchos, Adversus Colotem 13; 1114d

ὁ δ' ἀναιρεῖ μὲν οὐδετέραν φύσιν [τῶν νοητῶν καὶ δοξαστῶν], ἑκατέραι δ' ἀποδιδούς τὸ προσῆκον εἰς μὲν τὴν τοῦ ἑνὸς καὶ ὄντος ἰδέαν τίθεται τὸ νοητόν, ὄν μὲν ὡς αἰδίον καὶ ἀφθαρτον, ἐν δ' ὁμοιότητι πρὸς αὐτὸ καὶ τῷ μὴ δέχεσθαι διαφορὰν προσαγορεύσας, εἰς δὲ τὴν ἄτακτον καὶ φερομένην τὸ αἰσθητόν, ὧν

καὶ κριτήριον ἰδεῖν ἔστιν ἡμῶν Ἀληθείης εὐκυκλέος ἀτρεμῆς ἤτορ' (B 1.29) τοῦ νοητοῦ καὶ κατὰ ταῦτα ἔχοντος ὡσαύτως ἀπτόμενον ἡδὲ βροτῶν δόξας, ταῖς οὐκ ἔνι πίστις ἀληθῆς' (B 1.30) διὰ τὸ παντοδαπὰς μεταβολὰς καὶ πάθη καὶ ἀνομοιότητας δεχομένοις ὀμιλεῖν πράγμασι.

A 34 /2 = Simplikios, In Physica 39, 10

δοξαστὸν οὖν καὶ ἀπατηλὸν τοῦτον καλεῖ τὸν λόγον οὐχ ὡς ψευδῆ ἀπλῶς, ἀλλ' ὡς ἀπὸ τῆς νοητῆς ἀληθείας εἰς τὸ φαινόμενον καὶ δοκοῦν τὸ αἰσθητὸν ἐκπεπτωκότα.

A 34 /3 = Simplikios, In Physica 25, 15

A z těchto vymezených [tak řečených principů] byly tyto dva jakoby příhodné pro mínění: oheň a země, nebo spíše světlo a tma.

καὶ τῶν πεπερασμένας [ἀρχὰς λεγόντων] οἱ μὲν δύο, ὡς ἀρμενίδης ἐν τοῖς πρὸς δόξαν, πῦρ καὶ γῆν ἢ μᾶλλον φῶς καὶ σκότος.

A 35 /1 = Aristotelés, De generatione et corruptione II, 3; 330b13

Ti však předpokládají právě dva [prvky], jako Parmenidés: oheň a zemi. Ty mezi nimi, vzduch a vodu, považují za jejich spojeniny.

οἱ δ' εὐθὺς δύο ποιοῦντες ὥσπερ Παρμενίδης πῦρ καὶ γῆν, τὰ μεταξύ μείγματα ποιοῦσι τούτων οἷον ἀέρα καὶ ὕδωρ.

A 35 /2 = Aristotelés, De generatione et corruptione II, 9; 336a3

(...) teplo rozlučuje, chlad spojuje, a z nich jednotlivě je jedno aktivní, druhé pasivní; proto říkají, že i z těchto důvodů všechno ostatní vzniká a zaniká.

ἐπειδὴ γὰρ πέφυκεν, ὡς φασι, τὸ μὲν θερμὸν διακρίνειν τὸ δὲ ψυχρὸν συνιστάναι καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον τὸ μὲν ποιεῖν τὸ δὲ πάσχειν, ἐκ τούτων λέγουσι καὶ διὰ τούτων ἅπαντα τᾶλλα γίγνεσθαι καὶ φθείρεσθαι.

A 35 /3 = Cicero, Academica priora II, 118, 9

Parmenidés [považoval za principy] oheň, který pohybuje, a zemi, který je od něj tvarovaná.

Parmenides ignem qui moveat, terram quae ab eo formetur.

A 36 /1 = Áetios II, 1, 2 (Dox. 327)

Parmenidés a Melissos ... [tvrdí, že] svět je jeden.

Παρμενίδης, Μέλισσος ... ἕνα τὸν κόσμον.

A 36 /2 = Áetios II, 4, 11 (Dox. 332)

Xenofanés, Parmenidés a Melissos považují svět za nezrozený, věčný a nezničitelný.

Ξενοφάνης, Παρμενίδης, Μέλισσος ἀγένητον καὶ αἰδίον καὶ ἀφθαρτον τὸν κόσμον.

A 37 /1 = Áetios II, 7, 1 Mansfeld–Runia (cfr. Dox. 335, cfr. 28 B 12)

O uspořádání světa:

Περὶ τάξεως τοῦ κόσμου·

Parmenidés tvrdí, že věnce [nebeských sfér] jsou koncentrické, že jeden je z řídkého a jiný z hustého, že však jsou mezi nimi další, smíšené společně ze světla a tmy. To, co je všechny obklopuje jako hradby, je přispěním Diké tuhé, pod tím je ohnivý věnec. A ten nejvíc uprostřed ze všech kolem je zase ohnivý. Ze smíšených věnců je ten, který je nejvíc uprostřed, pro všechno [principem] a [příčinou] pohybu a vznikání, nazývá jej též jakousi bohyní kormidelnicí (viz B 12.3) a držitelkou klíčů (B 1.14), Spravedlností a Nutností (B 8.30).

Παρμενίδης στεφάνας εἶναι περιπεπλεγμένας ἐπαλλήλους, τὴν μὲν ἐκ τοῦ ἀραιοῦ, τὴν δὲ ἐκ τοῦ πυκνοῦ, μικτὰς δὲ ἄλλας ἐκ φωτὸς καὶ σκότους μεταξὺ τούτων· καὶ τὸ περιέχον δὲ πάσας τείχους δίκην στερεὸν ὑπάρχειν, ὑφ' ᾧ πυρώδης στεφάνη· καὶ τὸ μεσαίτατον πασῶν περὶ ὃ πάλιν πυρώδης· τῶν δὲ συμμιγῶν τὴν μεσαιτάτην ἀπάσαις [ἀρχήν] τε καὶ [αἰτίαν] πάσης κινήσεως καὶ γενέσεως ὑπάρχειν, ἦντινα καὶ δαίμονα κυβερνήτην (cfr. B 12.3) καὶ κληιδούχον, (B 1.14) ἐπονομάζει δίκην τε καὶ ἀνάγκην. (B 8.30)

Vzduch se ze země oddělil, když z ní byly jeho částičky vytlačeny jejím silným stlačením. Slunce a kruh Mléčné dráhy jsou výdechem ohně. Měsíc je smíšený z obojího, ze vzduchu i z ohně. Nejvýše ze všeho všechno objímá aithér, pod ním leží to ohnivě, co nazýváme nebem, pod kterým je už to, co obklopuje Zemi.

καὶ τῆς μὲν γῆς ἀπόκρισιν εἶναι τὸν ἀέρα, διὰ τὴν βιαιοτέραν αὐτῆς
ἐξατμισθέντα πύλησιν, τοῦ δὲ πυρὸς ἀναπνοὴν τὸν ἥλιον καὶ τὸν γαλαξίαν (cfr. B
11.2) κύκλον· συμμιγῆ δ' ἐξ ἀμφοῖν εἶναι τὴν σελήνην, τοῦ τ' ἀέρος καὶ τοῦ
πυρὸς. περιστάντος δ' ἀνωτάτω πάντων τοῦ αἰθέρος ὑπ' αὐτῷ τὸ πυρῶδες
ὑποταγῆναι τοῦθ' ὅπερ κεκλήκαμεν οὐρανόν, ὑφ' ᾧ ἤδη τὰ περιγεία.

A 37 /2 = Cicero, De natura deorum I, 11, 28

Parmenidés vymyslel věc podobnou věnci, nazývá ji *stefané*, věnec, totiž souvislý ohnivý kruh, obkružující oblohu, který nazývá bohem. (...) Vymyslel též mnoho jiných podobných nehorázností, když povýšil na bohy boj, svár, touhu a jiné věci tohoto druhu, jež hynou nemocí, spánkem, zapomenutím nebo stářím.

nam Parmenides quidem commenticium quiddam: coronae simile efficit (στεφάνην appellat), continentem ardorem [et] lucis orbem qui cingit caelum, quem appellat deum in quo neque figuram divinam neque sensum quisquam suspicari potest. multaque eiusdem [modi] monstra: quippe qui Bellum, qui Discordiam, qui Cupiditatem (B 13) ceteraque generis eiusdem ad deum revocat, quae vel morbo vel somno vel oblivione vel vetustate delentur eademque de sideribus, quae reprehensa in alio iam in hoc omittantur.

A 38 = Áetios II, 11, 4 (Dox. 340)

Parmenidés, Hérakleitos, Stratón a Zénón považují nebe za ohnivě.

Παρμενίδης, Ἡράκλειτος, Στράτων, Ζήνων πύρινον εἶναι τὸν οὐρανόν.

A 39 = Áetios II, 13, 8 (Dox. 342)

Parmenidés a Hérakleitos považují hvězdy za shluky ohně.

Παρμενίδης καὶ Ἡράκλειτος πιλήματα πυρὸς τὰ ἄστρα.

A 40 = Anonym Byzant., ed. Treu p. 52, 19 (Isagog. in Arat. II, 14; 318,15 Maass)

καὶ τῶν μὲν ἀπλανῶν τῶν σὺν τῷ παντὶ περιεγομένων τὰ μὲν ἀκατονόμαστα ἡμῖν καὶ ἀπερίληπτα, ὡς καὶ Παρμενίδης ὁ φυσικὸς εἶρηκε, τὰ δὲ κατωνομασμένα ἕως ἑκτοῦ μεγέθους χίλια εἰσι κατὰ τὸν Ἄρατον.

A 40a /1 = Anonym Byzant.; Isagog. in Arat. II, 15, 4 (Dox. 345)

Parmenidés klade na první místo v aithéru Jitřenku, kterou ztotožňuje s Večernicí, za ní Slunce, pod ně hvězdy v tom ohnivém, co zve nebem.

Παρμενίδης πρῶτον μὲν τάττει τὸν Ἐῶιον, τὸν αὐτὸν δὲ νομιζόμενον ὑπ' αὐτοῦ καὶ Ἐσπερον, ἐν τῷ αἰθέρι μεθ' ὃν τὸν ἥλιον, ὑφ' ᾧ τοὺς ἐν τῷ πυρώδει ἀστέρας, ὅπερ οὐρανὸν καλεῖ (B 10.5).

A 40a /2 = Diogenés Laertios, Vitae philosophorum VIII, 14 (Pýthagorás)

[Pýthagorás] prý jako první řekl, že Večernice a Jitřenka jsou totéž, jak tvrdí Parmenidés. (Casaubonus i zde čte podle IX,23: ..., jiní to však připisují Parmenidovi.)

πρῶτόν τε Ἐσπερον καὶ Φωσφόρον τὸν αὐτὸν εἰπεῖν, ὡς φησι Παρμενίδης.

A 41 = Áetios II, 20, 8 (Dox. 349)

Parmenidés a Métrodóros říkají, že Slunce je ohnivý.

Παρμενίδης καὶ Μητροδώρος πύρινον ὑπάρχειν τὸν ἥλιον.

A 42 /1 = Áetios II, 25, 2 Mansfeld–Runia (cfr. Dox. 356)

O podstatě Měsíce:

Anaximenés, Parmenidés a Hérakleitos [říkají, že] Měsíc je ohnivý.

Περὶ οὐσίας σελήνης·

Ἄναξιμένης Παρμενίδης Ἡράκλειτος πυρίνην τὴν σελήνην.

A 42 /2 = Áetios II, 26, 2 Mansfeld–Runia (cfr. Dox. 357)

O velikosti Měsíce:

Parmenidés [říká, že co do velikosti je Měsíc] stejný jako Slunce; a je od něho osvětlovaný.

Περὶ μεγέθους σελήνης·

Παρμενίδης ἴσην τῷ ἡλίῳ, καὶ γὰρ ἀπ' αὐτοῦ φωτίζεται.

A 42 /3 = Áetios II, 28, 5-6 Mansfeld–Runia (cfr. Dox. 358) = Anaxagorás A 77 /5

O osvětlení Měsíce:

Thalés první řekl, že Měsíc je osvětlovaný Sluncem.

Stejně tak Pýthagorás, Parmenidés, Empedoklés, Anaxagorás a Métrodóros [z Lampsaku?].

Περὶ φωτισμῶν σελήνης·

Θαλῆς πρῶτος ἔφη ὑπὸ τοῦ ἡλίου φωτίζεσθαι.

Πυθαγόρας Παρμενίδης Ἐμπεδοκλῆς Ἀναξαγόρας Μητροδώρος ὁμοίως.

A 43 = Áetios II, 20, 8a (Dox. 349, 12-16)

Parmenidés říká, že Slunce a Měsíc se vydělily z kruhu Mléčné dráhy, Slunce z řidší směsi, která je teplá, Měsíc z hustší, která je chladná.

Παρμενίδης τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην ἐκ τοῦ γαλαξίου κύκλου ἀποκριθῆναι, τὸν μὲν ἀπὸ τοῦ ἀραιότερου μίγματος ὃ δὴ θερμόν, τὴν δὲ ἀπὸ τοῦ πυκνοτέρου ὅπερ ψυχρόν.

A 43a = Áetios III, 1, 4 (Dox. 365)

Parmenidés říká, že směs hustého a řídkého vede k mléčné barvě.

Παρμενίδης τὸ τοῦ πυκνοῦ καὶ τοῦ ἀραιοῦ μίγμα γαλακτοειδὲς ἀποτελέσαι χρῶμα.

A 44 /1 = Diogenés Laertios, Vitae philosophorum VIII, 48

Pýthagorás prý jako první nazval nebe (*úrānos*) světem (*kosmos*) a Zemí okrouhlou (*strongylé*). Podle Theofrasta to však byl Parmenidés a podle Hésioda Zénón.

ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν οὐρανὸν πρῶτον ὀνομάσαι κόσμον καὶ τὴν γῆν στρογγύλην,
ὡς δὲ Θεόφραστος (*Phys. Opin.* 17) Παρμενίδην, ὡς δὲ Ζήνων Ἡσίοδον.

A 44 /2 = Áetios III, 15, 7 (Dox. 380)

Παρμενίδης, Δημόκριτος διὰ τὸ πανταχόθεν ἴσον ἀφεστῶσαν [τὴν γῆν] μένειν ἐπὶ τῆς ἰσορροπίας οὐκ ἔχουσιν αἰτίαν δι' ἣν δεῦρο μᾶλλον ἢ ἐκεῖσε ῥέψειεν ἄν· διὰ τοῦτο μόνον μὲν κραδαίνεσθαι, μὴ κινεῖσθαι δέ.

A 44 /3 = Anatolios, *De decade*; p. 6 Heiberg

πρὸς τούτοις ἔλεγον περὶ τὸ μέσον τῶν τεσσάρων στοιχείων κεῖσθαι τινα ἑναδικὸν διάπυρον κύβον, οὗ τὴν μεσότητα τῆς θέσεως καὶ Ὅμηρον εἰδέναι λέγοντα ἴσος ἔνερθ' Ἄϊδαο ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης' (Θ 16). εἰκόσασιν δὲ κατὰ γε τοῦτο κατηκολουθηκέναι τοῖς Πυθαγορικοῖς οἳ τε περὶ Ἐμπεδοκλέα καὶ Παρμενίδην καὶ σχεδὸν οἱ πλεῖστοι τῶν πάλαι σοφῶν, φάμενοι τὴν μοναδικὴν φύσιν ἐστίας τρόπον ἐν μέσῳ ἰδρῦσθαι καὶ διὰ τὸ ἰσόρροπον φυλάσσειν τὴν αὐτὴν ἔδραν.

A 44a /1 = Strabón, *Geographica* I, 94

Poseidónios říká, že Parmenidés první rozlišil pět pásem, považoval ovšem horký pás za asi dvakrát tak široký, takže překračoval [za obratníky] ... vně až do mírných pásem.

φησὶ δὴ ὁ Ποσειδώνιος τῆς εἰς πέντε ζώνας διαιρέσεως ἀρχηγὸν γενέσθαι Παρμενίδην, ἀλλ' ἐκεῖνον μὲν σχεδόν τι διπλασίαν ἀποφαίνειν τὸ πλάτος τὴν διακεκαυμένην (τῆς μεταξὺ τῶν τροπικῶν) ὑπερπίπτουσιν ἑκατέρων τῶν τροπικῶν εἰς τὸ ἐκτὸς καὶ πρὸς ταῖς εὐκράτοις.

A 44a /2 = Áetios III, 11, 4 (Dox. 377a8)

Παρμενίδης πρῶτος ἀφώρισε τῆς γῆς τοὺς οἰκουμένους τόπους ὑπὸ ταῖς δυοὶ ζώναις ταῖς τροπικαῖς.

A 45 /1 = Macrobius, Somn. Sc. I, 14, 20

Parmenidés říká, že [duše je] ze země a z ohně.

Parmenides ex terra et igne [animam esse].

A 45 /2 = Áetios IV, 3, 4 (Dox. 388)

Parmenidés a Hippasos říkají, že duše je ohnivá.

Παρμενίδης δὲ καὶ Ἴππασος πυρώδη.

A 45 /3 = Áetios IV, 5, 5 (Dox. 391)

Parmenidés říká, že to vládoucí je v celém trupu.

Παρμενίδης ἐν ὅλῳ τῷ θώρακι τὸ ἡγεμονικόν.

A 45 /4 = Áetios IV, 5, 12 (Dox. 392)

Parmenidés, Empedoklés a Démokritos tvrdí, že mysl (*nús*) a duše je totéž; podle nich by vlastně nic živého nebylo nerozumné.

Παρμενίδης καὶ Ἐμπεδοκλῆς καὶ Δημόκριτος ταὐτὸν νοῦν καὶ ψυχὴν, καθ' οὗς οὐδὲν ἄν εἴη ζῶιον ἄλογον κυρίως.

A 46 = Theophrastos, De sensu 1 (Dox. 499) podle př. K. Svobody

(...)

περὶ δ' αἰσθήσεως αἱ μὲν πολλαὶ καὶ καθόλου δόξαι δύο εἰσιν· οἱ μὲν γὰρ τῷ ὁμοίῳ ποιοῦσιν, οἱ δὲ τῷ ἐναντίῳ. Παρμενίδης μὲν καὶ Ἐμπεδοκλῆς καὶ Πλάτων τῷ ὁμοίῳ, οἱ δὲ περὶ Ἀναξαγόραν καὶ Ἡράκλειτον τῷ ἐναντίῳ.

(3) Parmenidés (...) vykládá vnímání stejností. (...) Učí, že jsou jen dva živly, a že se poznávání řídí převahou jednoho z nich. Neboť myšlení je různé podle toho, má-li převahu teplo nebo chladno; lepší a čistší je při teple, avšak i toto myšlení potřebuje jakousi

souměrnost. (...) Učí, že také paměť a zapomínání vznikají míšením živlů. (...) Ale že uznává též vnímání samotným opačným živlem [tj. chladnem], je zjevné z jeho slov, že pro nedostatek ohně nevnímá mrtvola světlo, teplo a hlas, zato však vnímá chladno, ticho a jiné protiklady. A vůbec vše, co jest, má prý jakési poznání.

(3) Παρμενίδης μὲν γὰρ ὅλως οὐδὲν ἀφώρικεν ἀλλὰ μόνον, ὅτι δυοῖν ὄντων στοιχείοι κατὰ τὸ ὑπερβάλλον ἐστὶν ἡ γνῶσις. ἐὰν γὰρ ὑπεραίρηι τὸ θερμὸν ἢ τὸ ψυχρὸν, ἄλλην γίνεσθαι τὴν διάνοιαν, βελτίω δὲ καὶ καθαρωτέραν τὴν διὰ τὸ θερμὸν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ταύτην δεῖσθαι τινος συμμετρίας· „ὥς γὰρ ἐκάστοτε, φησὶν, ἔχει ... νόημα“ (B 16). τὸ γὰρ αἰσθάνεσθαι καὶ τὸ φρονεῖν ὡς ταῦτὸ λέγει· διὸ καὶ τὴν μνήμην καὶ τὴν λήθην ἀπὸ τούτων γίνεσθαι διὰ τῆς κρᾶσεως· ἂν δ' ἰσάζωσι τῇ μίξει, πότερον ἔσται φρονεῖν ἢ οὐ, καὶ τίς ἢ διάθεσις, οὐδὲν ἔτι διώρικεν. ὅτι δὲ καὶ τῷ ἐναντίω καθ' αὐτὸ ποιεῖ τὴν αἴσθησιν, φανερόν ἐν οἷς φησι τὸν νεκρὸν φωτὸς μὲν καὶ θερμοῦ καὶ φωνῆς οὐκ αἰσθάνεσθαι διὰ τὴν ἔκλειψιν τοῦ πυρός, ψυχροῦ δὲ καὶ σιωπῆς καὶ τῶν ἐναντίων αἰσθάνεσθαι. καὶ ὅλως δὲ πᾶν τὸ ὄν ἔχειν τινὰ γνῶσιν. οὕτω μὲν οὖν αὐτὸς ἔοικεν ἀποτέμενεσθαι τῇ φάσει τὰ συμβαίοντα δυσχερῆ διὰ τὴν ὑπόληψιν.

A 46a = Áetios V, 30, 4 (Dox. 443, 12)

Parmenidés tvrdí, že stáří nastává úbytkem tepla.

Παρμενίδης γῆρας γίνεσθαι παρὰ τὴν τοῦ θερμοῦ ὑπόλειψιν.

A 46b = Tertullianus, De anima 45

Spánek (...) považují Empedoklés a Parmenidés za ochlazení.

somnum (...) Empedocles (31 A 85) et Parmenides refrigerationem.

A 47 = Áetios IV, 9, 6 (Dox. 397b1)

Παρμενίδης, Ἐμπεδοκλῆς, Ἀναξαγόρας, Δημόκριτος, Ἐπίκουρος, Ἡρακλείδης
παρὰ τὰς συμμετρίας τῶν πόρων τὰς κατὰ μέρος αἰσθήσεις γίνεσθαι τοῦ οἰκείου
τῶν αἰσθητῶν ἐκάστου ἐκάστη ἐναρμόττοντος.

A 48 = Áetios, Placita philosophorum (Stobaei excerpta); Dox. 404, 3 Diels.

[DK uvádí: Áetios (?) IV, 13, 9. 10, ale tam nenalezeno.]

Ἴππαρχος ἀκτῖνάς φησιν ἀφ' ἐκατέρου τῶν ὀφθαλμῶν ἀποτεινομένας τοῖς
πέρασιν αὐτῶν οἶονεὶ χειρῶν ἐπαφαῖς περικαθαπτούσας τοῖς ἐκτὸς σώμασι τὴν
ἀντίληψιν αὐτῶν πρὸς τὸ ὄρατικὸν ἀναδιδόναι. ἔνιοι καὶ Πυθαγόραν τῇ δόξει
ταύτῃ συνεπιγράφουσιν ἅτε δὴ βεβαιωτὴν τῶν μαθημάτων καὶ πρὸς τούτῳ
Παρμενίδην ἐμφαίνοντα τοῦτο διὰ τῶν ποιημάτων.

A 49 /1 = Filodémos, Rhet., fr. inc. 3, 7 (II, 169 Sudh.)

οὐδὲ κατὰ Παρμενίδης καὶ Μέλισσον ἐν τὸ πᾶν λέγοντας εἶναι καὶ διὰ τὸ τὰς
αἰσθήσεις ψευδεῖς εἶναι.

A 49 /2 = Áetios IV, 9, 1 (Dox. 396, 12)

Pýthagorás, Empedoklés, Xenofanés a Parmenidés říkají, že smysly jsou klamné.

Πυθαγόρας, Ἐμπεδοκλῆς, Ξενοφάνης, Παρμενίδης ψευδεῖς εἶναι τὰς αἰσθήσεις.

A 50 = Áetios IV, 9, 14 (Dox. 398)

Parmenidés a Empedoklés [říkají], že chut' (*orexís*) [vzniká] nedostatkem potravy.

Παρμενίδης, Ἐμπεδοκλῆς ἐλλείψει τροφῆς τὴν ὄρεξιν [γίνεσθαι].

A 51 = Censorinus, De die natali 4, 7-8

Empedoklés ve své znamenité básni, kterou Lucretius chválí takovým způsobem, jako by
téměř ani nebyla vytvořena člověkem, tvrdí cosi takového:

Ze země, která byla jako těhotná, se nejprve zrodily jednotlivé neuspořádané údy, které se potom spojily a vytvořily pevnou látku člověka, smíšenou z ohně a vlhkosti.

S názorem Empedoklea se až na několik málo výjimek shodoval i Parmenidés z Eleje.

Empedocles ... tale quiddam confirmat.

primo membra singula ex terra quasi praegnate passim edita, deinde coisse et effecisse solidi hominis materiam igni simul et umori permixtam.

haec eadem opinio etiam in Parmenide Veliensi fuit pauculis exceptis ab Empedocle dissensis.

A 52 = Aristotelés, De partibus animalium II, 2; 648a25

ἔνιοι γὰρ τὰ ἔνυδρα τῶν πεζῶν θερμότερά φασιν εἶναι, λέγοντες ὡς ἐπανισοῖ τὴν ψυχρότητα τοῦ τόπου ἢ τῆς φύσεως αὐτῶν θερμότης, καὶ τὰ ἄναιμα τῶν ἐναίμων καὶ τὰ θήλεα τῶν ἀρρένων, οἷον Παρμενίδης τὰς γυναῖκας τῶν ἀνδρῶν θερμότερας εἶναί φησι καὶ ἕτεροί τινες, ὡς διὰ τὴν θερμότητα καὶ πολυαιμούσας γινομένων τῶν γυναικείων, Ἐμπεδοκλῆς δὲ τοῦναντίον.

A 53 /1 = Áetios V, 7, 2 (Dox. 419, po 31 A 81)

Parmenidés (...) říká, že místa v severních [pásech] dala vznik samcům, mají totiž více hustého, zatímco v jižních samice, vzhledem k řídkosti.

Παρμενίδης ἀντιστρόφως· τὰ μὲν πρὸς ταῖς ἄρκτοις ἄρρενα βλαστῆσαι (τοῦ γὰρ πυκνοῦ μετέχειν πλείονος), τὰ δὲ πρὸς ταῖς μεσημβρίας θήλεα παρὰ τὴν ἀραιότητα.

A 53 /2 = Áetios V, 7, 4 (Dox. 420)

Ἄναξαγόρας, Παρμενίδης τὰ μὲν ἐκ τῶν δεξιῶν [σπέρματα] καταβάλλεσθαι εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τῆς μήτρας, τὰ δ' ἐκ τῶν ἀριστερῶν εἰς τὰ ἀριστερά. εἰ δ' ἐναλλαγείη τὰ τῆς καταβολῆς, γίνεσθαι θήλεα.

A 53 /3 = Censorinus, De die natali 5, 2

(...) Parmenidés se domníval, že semeno vychází hned z pravého a hned zase z levého varlete. igitur semen unde exeat inter sapientiae professores non constat. Parmenides enim tum ex dextris tum e laevis partibus oriri putavit.

A 54 /1 = Áetios V, 11, 2 (Dox. 422)

Parmenidés tvrdí, že když se potomci odloučí z pravé strany dělohy, [podobají se] otcům, když však z levé strany, tak matkám.

Παρμενίδης ὅταν μὲν ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ μέρους τῆς μήτρας ὁ γόνος ἀποκριθῆι, τοῖς πατράσιν, ὅταν δὲ ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ, ταῖς μητράσιν [ὅμοια τὰ τέκνα γίνεσθαι].

A 54 /2 = Censorinus, De die natali 6, 5

Podle Parmenida mezi sebou bojují semena muže a ženy, a dítě získá pohlaví podle vítěze.

at inter se certare feminas et maris et, penes utrum victoria sit, eius habitum referri auctor est Parmenides.

A 54 /3 = Censorinus, De die natali 6, 8

Další Parmenidovou myšlenkou je, že děti jsou podobné otcí tehdy, když semena pocházejí z pravé strany [dělohy – nebo z pravého varlete?], když z levé, tak matce.

ceterum Parmenidis sententia est, cum dexterarum partes semina dederint, tunc filios esse patri consimiles, cum laevae, tunc matri.

Cfr. Lactantius, De opif. 12, 12:

disparis quoque naturae hoc modo fieri putantur: cum forte in laevam uteri partem masculinae stirpis semen inciderit, marem quidem gigni opinatio est, sed quia sit in feminina parte conceptus, aliquid in se habere femineum supra quam decus virile patiat, vel formam insignem vel nimium candorem vel corporis levitatem vel artus delicatos vel staturam brevem vel vocem gracilem vel animum inbecillum vel ex his plura. item si partem in dexteram semen feminini generis influxerit, feminam quidem procreari, sed quoniam in masculina parte concepta sit, habere in se aliquid virilitatis ultra quam sexus ratio permittat, aut valida membra aut immoderatam longitudinem aut fuscum colorem aut hispidam faciem aut vultum indecorum aut vocem robustam aut animum audacem aut ex his plura (cfr. B 18).

